

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hónapra	1 "
Vidékről egy hónapra előfizetési nem fogadunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Belső-szénnutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyból és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fülvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyitlertéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „KELET”

politikai és közgazd. napilap
1873 második félévi folyamára.

A „KELET”

t. előfizetőit tisztelettel fölkérjük, hogy becses megrendeléseiket az 1873-dik év második felére mielőbb megtenni sziveskedjenek, ne hogy a lap küldésében fűnakadás történjék.

A lap programja, besztása, munkatársai ép úgy a régié maradtak, mint előfizetési árai, melyek:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után iszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala

A jogtanítás reformja.

II.

Egy másik reformjavaslata szerzőnknek az eddigi hároméves tanfolyam négy évvé alakítása mindenekelőtt azért, hogy az ifjú jogászok időt nyerjenek publicistai tanulmányaik nagyon is szűk körének égetően szükségessé vált kiterjesztésére. A jelenkor élénk politikai élete megkívánja, hogy ne csak az állam- és nemzetközi jogból sajátítsanak el némi ismereteket, hanem behatóbban foglalkozzanak legalább is a közigazgatás-, nemzetgazdaság- és társadalmi tudománnyal. Kíváncsok volna ezenfelül, hogy az utolsó tanfélévekben kitűnő tanárok vezetése alatt a főbb, s tisztán jogi disciplinák összefüggő egyetememes ismételtes tartassék, mert csak ezáltal

„KELET” TÁRCZÁJA.

Képek a külföldi tanügy köréből.

Irtá: Szabó Endre.

(Folytatás.)

És én csak most kezdtem ébredni ámulatomból. „Hát itt sem forgatjátok ki az ember podgyását, hát itt az „idegenek” egyszerű nyilatkozatára elhisz, hogy nem akarják megrövidíteni az államot?” kérdém magamtól. Hiszen ez nálunk nem szokás, hiszen Ausztriában örülhet az utazó, ha csupán bérondját kutatják ki s nem kívánják, hogy zsebeit is kiforgassák (amint néhány hét múlva velem is megtörtént a dicső Ausztria határszélén, a simbach-i várnál). Ez volt az első benyomás a geographiai és idegen földön. És benyomás már legalább pillanatra elaltatá a honvágyat. Jól esett éreznem, hogy oly földön járok, melyen tisztelik a „becsületst”, hol az idegen nincs kitéve zaklatásoknak, szóval, hol a valódi műveltség még a vámbivataltak kérés szivét is megbódítá. És legyen szabad megjegyznem, hogy e kellemes benyomást utamban semmi ellenek sem enyészette el. Gyakran volt alkalom tapasztalni, hogy csekély jelentőségű alárendelt egyének a haszonleső hízleg és tetetés nélküli udvariasságban mestereink lehetnének. Engedjék meg nekem, hogy — mint az oktatásügy egyik napzárósa — ezt is a jó népoktatás vívmányainak tulajdonítom.

Ez esemény fölmelegíté keblemet s dacolva a hideg széllel én is a földéltre álltam. Nem báz-

orvosolható az egyoldalúság, s azon káros „be-magolási” rendszer, mely az ifjú tanulók tudományos érzékét egészen meg szokta mérgezni. Végre a tanmódnak egy újabb modificációját azon mindinkább érezhető szükségesség is kívánatos teszi, hogy legalább a főtárgyak köztessenek össze gyakorlatokkal, a melyek alkalmat szolgáltatnak a tanulóknak arra, hogy erőiket a practicus munka terén is megkísértsék.

A jelenleg divó előadásoknak ugyanis az látszik általában feladatát képezni, hogy a tudományos buvárlat által nyert anyagot kisebb nagyobb terjedelemben a tanulóra átszállítsák. Tulzása estek nézetünk szerint azok, a kik e — szerintök egészen felesleges — előadások mellőzését hozzák javaslatba. Igaz ugyan, hogy jelenleg minden tudománynak vannak jó tankönyvei, melyekből a tanuló mindent — s talán könnyebben és nagyobb biztossággal, mint a szóbeli előadásból — elsajátíthat. Azonban, ha eltekintünk is az elmondott szó éltető ereje és nagyobb hatásától, az e célra összeállított anyag attól szükségképen különböző alakot nyer, a mely a tankönyvekben feldolgozva van. A kézikönyv írójának egyenletesen kell a munka minden részét kiállítani, a fontost s a kevésbbé jelentékenyket egyenlő terjedelemben, s a tárgyilagosság ugyanazon nyugodt hangján előadni. Mig az élő szó különösen kiemelheti a nehezebb vagy fontosabb részt, hosszasan időzhet annál, és — a mi legfontosabb — felmelegedhetik, élénken sikra szállhat saját vagy mások nézete mellett, s a személyes érdek bizonyos nemének felkeltése által a hallgatót önálló buvárlatra ösztönözheti. Nem szabad tehát a szóbeli előadást mellőznünk, bárha el kell ismernünk, hogy általa a hallgató épen azt nem sajátítja el, mi az egyetemi tanulás fő célját képezi; a szakmájában való önálló methodicus munkálkodást. E tekintetben csak a gyakorló órák rendszerének kiterjesztése vezethet célhoz. A tanárnak e gyakorlatoknál főleg arra kell irányoznia figyelmét, hogy hallgatói a különböző szellemi operációkban, melyekre a gyakorló jogásznak szüksége van, ne csak könnyűséget nyerjenek, hanem hogy azoknak öntudatát is megszerezzék, úgy hogy alkalmazásukról minden pillanatban egész tisztasággal számot tudjanak adni.

E praktikus gyakorlatokat meg kell előzni a tudományos gyakorlatoknak, a melyek fő tárgyát a Pandectak casuisticus helyeinek tanulmányozása képezheti. Ezek által az ujoncz classicus mintákról tanulja meg a törvényin-

tam meg, a szász-svájcz minden perczben más-más megragadó képet előtűntető, a természet ezernyi szépségeit a legbizarrabb csoportokban előváraszó regényes tájai feledteték velem pillanatra még házam ügyeit is. Ha már nem vagyok természetbúvár, legalább fölcsaptam a természet hámulói sorába s ezekkel együtt én is hálával emlékeztem Götinger és Mikolai lelkészre, kik az idegenek figyelmét először hívták föl e táj szépségeire.

Mint mindennek, úgy az én illetens természetbámulói szerepemnek is vége szakadt. Négy órai utazás után a természet öléből a komoly Drezda magas házai közé ékelt vezérlő geníusom, már t. i. az a hordár, a ki igen potomárért előzőkeny készséggel kalauzolt a város egyik szállodájába.

Itt aztán le is teszem a turista tollát s a t. olvasó uti élelményeim meghallgatásától kegyesen fölmentve, visszatérek az elhagyott ösvényre s rövid rajzaimban igyekszem a szászországi tanügyi állapotok némely tanúságos mozzanatait föltűntetni.

Midőn Drezdába értem, a tanügyi férfiak és tanügybarátok közt élénk mozgalmat idézett elő az új népoktatási törvény, mely f. évi április 26-án szentesített a király által s akkor még nem volt ugyan hivatalos alakba kiadva, de a lapok utánjában mindamellett nem csak a törvény lényegesebb pontjai, de minden egyes cikkéről tudomást szerzett a közönség. A közönség — mondok, mert itt az oktatásügynek barátai sorába tartozik minden művelt ember. Kereskedők, iparosok, sőt — mint mondtam — falukon, a földművesek is élénkén vitatkoznak az új törvény előnyei s hibái fölött. Magam is tanúja voltam egy ily vitának, mely Drezda egyik sörfőzrnokában folyt, hol csupa lai-

terpretatiót s a jogügyletek felboncsolását, s legkönnyebben nyer tiszta fogalmat arról, hogy minő elemekből áll a practicus jogász tevékenysége egy adott jogesettel szemben. Egy félévnek sem szabad lefolyni a nélkül, hogy a tanuló részt ne venne egy vagy több gyakorló órában. Fel kell ezen órákat venni a rendes tantervbe, a legalább részben a főtárgyak sorába. A hallgatók köteleztessenek a feladott interpretatiók, vélemények s általában a kijelölt írásbeli dolgozatok elkészítésére, a tanár pedig arra, hogy hallgatóinak kérdésekben nyilatkozó tudvágyát a lehetőség kielégíteni törekedjék. A tanulók által elzárt helyen készített dolgozatok rendszere — a legnagyobb elővigyázat mellett is meg nem akadályozható becsapásos folytán — egészen haszontalan, sőt káros. A minden rendelkezés alatt álló irodalmi eszköz felhasználásával készített házi munkálatok sokkal alkalmasabbak e zárendszernél annak kitűntetésére, hogy az illető tanuló mit képes az öntevékenység terén előállítani. S a szóbeli vizsgálatoknál is a compendiumok pusztá végigkérdezése helyett a jogforrások egyes helyeit, egyes jogeseteket kell feladni, mert csakis azok kifejtése helyezheti kellő világításba a vizsgáló pozitív tudásának mértékét.

Molnár Antal.

— Az osztrák nemzeti bank igazgatósága, mint a „P. LI”-nak távirják, a pesti kisegítő egyetemen egész Magyarország számára hat millió forint engedélyezett. A bank maga 200,000 forint veszt részt a pesti biztosítéki alapon. — Ezenkívül két pesti intézet külön hitelt nyert 2 millió forint erejéig s így a bankfiókokkal nem bíró piacoknak nyújtott külön hitelekkel együtt ezek összege most 3,900,000 forint rug. — Ugyanazon sürgöny jelenti továbbá, hogy a magyar keleti vasút előlegezési fizete rendezve van s a kölcsönöző konzorciumot képező bank értesített, hogy a magyar pénzügyminiszter kielégítő válasza folytán semmi sem gátolja többé az üzlet keresztyvitelét.

— Az idők jelei. Az „Ellenőr”-ben a következő érdekes dolgokat olvashatni.

„Szegény Magyar Újság!” Azt gondoltuk, örömet csinálunk neki, ha biztosítjuk, hogy ellenzéki lételünk nem állít fel semmi igényt a „közjogi” titulárhoz, s azt kell tapasztalnuak, hogy ezen igénytelenségünk által nagy zavarba hoztuk tisztelt lap-társunkat. Uglátszik, azt várta, hogy perlekedoi fogunk vele ama lyukas mogyoró végett, s osztályrészt

kusok ugyancsak apróra megróztálták a törvény egyik másik cikkét.

A kérdéses új törvény, mely az 1835 évi június 6-án kelt népiskolai törvény számos elavult intézkedése helyett újakat, a kor követelményeinek megfelelőleg állít föl, általában véve kielégítő s ha nem is nyit tárt kaput minden kíváncsúnak, de a reformpárt lényegesebb óhajait megvalósítja s így a szászországi virágzó tanügynek kétségkívül újabb lendületet adand.

A törvény számos intézkedése azonosak, a mi népoktatási törvényünkben föltalálható szabályokkal, de lényeges különbségeket is találunk, melyek — sajnos — többnyire a szászországi törvénynek szolgál-
nak előnyére. A törvény lényegesebb pontjai ezek: Népoktatási tanintézetek közé számíttatnak: az egyszerű- közép- és felsőnépiskolák, továbbá a tanárképző iskola. Az iskola kötelezettség a 6-ik életév betöltésétől kezdve nyolcz évre terjed, ezen kívül még három évig tartozik a tanuló a továbbképző iskolát látogatni (§. 4.) Az iskolák köze-
ségei és felekezetei, azonban utóbbiakra (§. 5.) ép úgy kiterjed a törvény mindenik pontja, mint a községi iskolákra (§. 9.). Egy-egy osztályba 60 gyermeknél többet nem lehet fölvenni s egy tanító 120 gyermeknél többet nem taníthat. (Erre nézve a mi törvényünk helyesebben intézkedik.) Az iskola épületek emelése s berendezésénél az egészségi követelmények szem előtt tartására a kerületi orvos ügyel fel (§. 11.) A szünidő még az egyszerű népiskolákban sem terjed egy évben hét hétné hosszabb időre (§. 12.)

Magán tanintézeteket csak okleveles tanítók és tanítónők nyithatnak, családoknál magán tanórák

követelőnek ürességéből; s így nem csoda, ha meg-
bőkent, midőn észlelni kezdé, hogy bizony nem tö-
rődünk csemegéjével legkevésbé sem s neki hagyjuk
kizárólagos evetresze gyanát — az egészet, tartal-
mas porhadtságával együtt. Ezen kellemetlen felfe-
dezésre tökéletesen elszontyolódott: mert hát el volt
készülve megmutatni nekünk, hogy a mogyoróhoz
csak neki, a 48-as kalitkában forgolódnó mokusnak
van joga. Fogvicsorgató védelemre számított, mely
ellen már előlegesen is nagyokat vágott hatalmas
farkával, s mi szépen, csendesen felajánlottuk neki a
vélt per tárgyat hogy egye meg.

Soha mokus így fel nem sült. S most nézege-
ti, hengergeti, vizsgálgatja mogyoróját minden ol-
dalról, mintha maga sem szeretné s mintha gyaní-
tani kezdene, hogy csakugyan lyukas. Anynyi bizo-
nyos, hogy megbőkent s most már elég neki a mit
kapott — ámbár soló fűtyörzésére eléggé jó hang-
szer az is — most már egyebet akar. Boldogtalan-
nak érezvén ugyanis magát azon élvezetben, mely
felett korlátlanul rendelkezhetik: az ellenzéki
címet is megtagadja tőlünk. Eddig az „Ellenőr.”

Ugy hát mégis csak lyukas mogyoró a közjogi
opponálás. Gratulálunk az „Ellenőr”-nek öszintesé-
sért.

A képviselőház ülése jul. 2-ikán.

Kerkapoly Károly pénzügyminiszter: T.
ház! Mult hó 6-án Tarnóczy képviselő ur kérdést in-
tézett hozzám, a melyre a választ 18-kán meg is
szorgolta. Ezen interpellációban azt kérdezte tőlem a
képviseelő ur, figyelmelttem-e az osztrák nemzeti
bankot arra, hogy ha az eddig tényleg élvezett ki-
zárólagos pénzügyi kibocsátási szabádmát Magyar-
országon addig is élvezni kívánja, mig ez iránt in-
tézkedés fog történni, úgy Magyarország fiókjait a
hitel azon arányában kell részesítenie, melyben Ma-
gyarország az öszmonarchia terveit viseli? (Fölkial-
tás: Nincs jelen Tarnóczy!)

Tudom, hogy nincs jelen a képviselő ur, de be-
leegyezéssel történni, hogy távollétében is megadom
a választ, azért, hogy a nagy közönség, mely ez
ügy iránt érdekelve van, némi tájékozottsággal bir-
jon róla. (Halljuk!)

Az én meggyőződésem is az, hogy ámbár a kö-
zönség költésébe való járulás aránya egészen más
szempontból és más célból lett megállapítva, mint
a mi itt fönforg, mindamellett annak oka, hogy
Magyarország 30, és a tulajdó fél 70%-kal járul a
közönség terhekhez, az, mert az erők arányát ezen szá-
mok fejezik ki: a pénzbeli szolgáltatás aránya pedig
körülbelül a gazdasági tevékenység és a gazdasági
munkásság arányával azonos.

adására is csak ilyenek jogosítvák. (§. 15.) Rendes
tanító minőségben csak az alkalmazható, a ki ké-
pezési tanfolyam befejezte után jelöltségi s állomá-
sának elfoglalása előtt választható képességi vizsgát
teszt (§. 17.), ezen vizsgák letétele alól a theológiát
végzett lelkészek sem vétetnek ki, csupán a lipcei
egyetemen a nevelés-oktatót hallgatott s itt ok-
levelet nyert egyének vannak a képesítési vizsgák
étételétől fölmentve. A tanítók fizetése s nyugdíja-
zásáról külön törvény intézkedend. (Állítólag e tör-
vény már készen van s a fizetéseket következőkép
szabályozza; egyszerű- és közép népiskolánál a la-
kosság számarányához képest a rendes tanító évi fi-
zetése lakás vagy lakpénzen kívül 240—600 tallér
között váltakozik: a felső népiskolai tanítók fizetése
400—800 tallér között.) A 21—23-ik cikkeiben rész-
letesen körülírják a tanító kötelességei, továbbá a
kötelességek elmulasztása esetén alkalmazandó
fegyelmi eljárás, az elbocsátás esetei és módja. Ezen
cikknek által elejét vette a törvény az önkénynek
méltatlan üldözéseknek és a tanító fölötti zsarnokos
kodásnak. Nevezetesen ezen cikkeken a „Besserungs-
erfahren” ezim alatt előforduló intézkedés,
melyben a kötelességet mulasztó, a nagy má tekin-
tetben helytelen alkalmazkodás tanító ellenében al-
kalmazandó eljárás határozatlik meg. A humanismus
és tisztá morál sugalta intézkedésekkel találkoznak
itt, melyek mig egy részt a tanító tekintélyét eme-
lik, másrészt igen alkalmasak arra, hogy jogosíthatat-
lanul hanyag naplózó szépszerivel, botrány nélkül
távolítsák el azon helyről, melyen a legszentebb
ügynek van ártalmára.

(Folyt. következik.)

De minden ily tevékenységhez, minden ily munkássághoz pénz, illetőleg hitel kivantatik. A mely arányban tehát az egyik és másik félnek pénzbeli ereje áll, olyan arányban áll körülbelől termelő munkássága; oly arányban áll tehát a forgalmi eszközök-re és az azokat pótló hitelre való szükséglete.

Ug, anazért tekintve a jövő kombinációját, én azt hiszem, hogy körülbelől oly mérvű hitelre lenne nekünk szükségünk, a mely ezen arálynak megfelelően. Ez azonban a jövő dolga.

Ma azt tartom, hogy különösen a kitört pénzváltással szemben oly mérvben kell segíteni mindenütt, a mely mérvben azt ép a szükség motiválja; de nem szabad elfeledni akkor, mikor a pénz és hitelt vesszük igénybe, hogy az vissza is lesz ám fizetendő, és nem szabad különösen nehéz időkben még megkönnyíteni a hitellel való könnyelműen élést, hogy ne mondjam visszaélést, ha nem is azon arányt állítjuk helyre, a melyről a képviselő beszélt, a mi egyébiránt sehol fixirova nincs, mindenesetre nagyon figyelmet érdemlő azon tökenövekedés, a mely a nemzeti bank részéről az országnak a válságos idők tartama alatt részint adatott, részint adatni fog.

Ennek kapcsán nagyon természetesen nem éreztem magamat hivatva arra, a mit t. képviselő ur azon esetre látott volna indicálnak, ha a nemzeti bank irányában emelt követelések, illetőleg formált igények meghallgatatlanul maradtak volna: akár rögtönzött fölállításával egy banknak, akár, mint ő mondja, államjegyek kibocsátásának munkába vételével.

A t. képviselő ur feledni látszik, hogy az államjegyek kibocsátása magában véve nagyon megfontolandó dolog volna különösen akkor, midőn a bankacta tulsó fél kormányának intézkedése következtében már is tárgyaltott; midőn a bankjegyek korlátoltságát föltételező 14. §. hatálya egy időre megszüntetve lőn. Midőn a bank jegyeinek szaporítása igen megkönnyített, akkor még egyuttal az államjegyek szaporítását is czélba vevni, ez annyit tenne, hogy forgalmi eszközeinket, hitelünket magunk ástuk alá. (Helyeslés jobbról.)

A ház a választ tudomásul veszi.

K e r k a p o l y K á r o l y egyuttal felel a Csernatony által néhány magyarországi hitelintézet Bácsba a nemzeti bankhoz való fordulásáért. A szege-di bank ide fordult először a miniszternek mi kifogása sem lehetett az ellen, hogy azon forráshoz menjenek, a hova a kormánynak magának is kellett fordulnia.

A zágrábi kamara először szintén itt járt a miniszter pártfogását kérte ki, Bácsban követendő eljárásában. A miniszter ezt megígérte, s azon kérdésre tanácsos lesz-e fölmenni az uralkodóhoz is, az a miniszter felelte azt, hogy az uralkodó a jait nem lesznek zárva előttük. Ő fölségéhez — különböző körülmények folytán — nem mehettek s ezért az osztrák pénzügyminiszterhez fordult, ki azon hitben, hogy e lépés a magyar miniszter ajánlása folytán történik eziránti collegialitást élt követni a szíves fogadtatás által. Kéri a választ tudomásul vételét.

Csernatony Lajos csak arra utal hogy ilyen kellemetlenségek elhárítására okvetlenül szükséges lesz a nemzeti bank felállítása: különben pedig tiltakozik az ellen, hogy a miniszterek így járjanak el az interpellációkkal, mint az alföldi kocsis, kitől midőn az ut elején kérdik: miért nem megyünk jobban az ut végén feleli, hogy: „nagyon jól mentünk”. Ez az interpellatívális jog semmivételle. A választ tudomásul veszi.

A választ a ház is tudomásul veszi. Sz l á v y J ó z s e f: (Halljuk! Halljuk!) T. ház Az utolsó ülések egyikében nem úgy interpellatiókép, de mégis kérdést intézett hozzám Várady t. képvis. ur, mondanám el a kormány nevében, hogy mivel szándékozik a jelen ülésszak őszi idényében a t. házat foglalkoztatni. Kötelességemnek tartom ezen kérdésre felelni, és mindenekelőtt a t. ház emlékeztetőbe visszahozni mindazon t. javaslatokat, melyek már is a t. ház asztalára le vannak téve, kiemelve csupán a fontosabbakat.

Névszerint a földadó szabályozásáról, a kataszteri fölmérésről szóló t. javaslat; be van terjesztve a kormány által egy előterjesztés a keleti vasút ügyében, be van terjesztve a közjegyzőségről, az ügyvédi rendtartásról, a tanítók nyugdíjazásáról, a közép-tanodákról s főtanodákról szóló törvényjavaslat. Akkor, midőn a t. ház ősszel ismét össze fog jönni, remélem képes lesz a kormány még a következő törvényjavaslatokat a ház elé terjesztetni, névszerint a választási törvényt (Helyeslés.), a földrendezés szabályozásáról, a törvényhatóságok kikerekítéséről, (Helyeslés.) Az országos rendőrségről, a fővárosi rendőrség szervezéséről, a büntető jog anyagi részéről. (Helyeslés.) a polgári perrendtartás némely szakaszainak módosításáról, a katonaság beszállásáról s a lakományokról szóló törvényjavaslatokat; azokivül az erdőtörvényt, a bányatörvényt és a kereskedelmi törvényt, a tizedes mérték behozataláról szóló törvényt, és a pénzügyminiszter szerencsés lesz még egy egész sorozatát az adótörvénynek a ház elé terjesztetni.

Azonkívül a t. ház földadása lesz, foglalkozni a zárszámadások megvizsgálásával és a t. ház határozatához képest elő fog terjesztetni, még az állam gazdaságvesztések számviteli törvények is: a t. háznak

a legközelebbi napokban bozott határozata szerint egy bizottság foglalkozni fog az összes vallásügyi kérdésekkel, vagyis mint a határozat szól, az állam és egyház közti viszonyok szabályozásával.

Vajjon az itt elősorolt javaslatok közül mennyi, melyik és mily sorrendben fog a t. ház által tárgyalatathatni, mi fog törvényre emeltetni, azt ma alig vagyok képes én vagy a képviselő urak közül akárki, előre megmondani. Ezt a körülmények a viszonyok határozzák meg. A t. sem lehet előre bizonyosan megmondani, vajjon nem lesz-e szükséges az egyik vagy másik ügyben az itt elősoroltakon kívül törvényjavaslatot beterjesztetni. De egészen bátor vagyok mégis irányadónál a következőket elmondani.

Nézetem szerint a t. ház feladata lesz mindenekelőtt a budget azon részét, mely a kiadások fedeztével foglalkozik, elintézni; aztán részemről a leghalaszthatatlabbnak és mulhatatlanul felveendő nek tartom a keleti vasút kérdését, mert ez oly bonyodalmas ügy, a melyen úgy hiszem kötelessége valamiképen segíteni. Halaszthatatlannak tartom, hogy az országgyűlés őszi összejövetele alkalmával mindenekelőtt ezzel is foglalkozzék.

Ezek után azt hinném, következnek a földadó szabályozásáról és a kataszteri fölmérésről szóló t. javaslat, melyeket már is az ez ügyben kiküldött külön bizottság végig tárgyal s melyek annyira megvannak érve, hogy hosszabb táacskozás nélkül törvénynyé válhatik.

Szükségemnek tartanám, hogy a t. ház minden esetre foglalkozzék a választási törvényről és foglalkozzék a förendház rendezéséről (Élénk helyeslés); szívesül szükségemnek tartanám, hogy a t. ház foglalkozzék a t. hatóságok határainak kikerekítésével, a mi nézetem szerint azért is szükséges, mert ezt tartom egy behozandó rendes és jó adminisztráció alapfeltételeinek. (Élénk helyeslés.)

Mindaddig, míg az ország fölcsatása közigazgatási, törvénykezési, ujnevezési, adózási tekintetben különböző lesz, mindaddig míg a megyék területei olyannyira különbözők lesznek, mint most, míg megyék lesznek, melyek 10—12, 16, külön területekből állanak, mindaddig rendes adminisztrációról szó sem lehet. (Helyeslés.)

Ehhez járul még azon nagyfontosságú körülmény, hogy a t. hatóságokról szóló törvénynek azon rendelkezése, hogy a megyék saját szükségleteikről maguk gondoskodjanak, mindaddig ténynyé és valóságga nem válhatik, míg a t. hatóságok oly módon kikerekítve nem lesznek, hogy saját költségeik fedezésére valósággal képesek is legyenek. Hogy a többi törvényjavaslatok közül mennyit és milyen sorrendben lesz képes a t. ház tárgyalni, és annyira megérlelni, hogy törvényerőre emelkedhessenek, azt egyelőre megmondani képes nem vagyok.

Egy nagy fontosságú kérdést kell még kiemelnem és ez a horvát egyezmény, mely kétségekivül mindennek előtt lesz tárgyalandó; végre fölemlitem a bankkérdést, melylyel a ház az őszi idény alkalmával szintén foglalkozni fog, mint a melynek megoldása már alig halasztható. (Helyeslés.)

Csanády Sándor a miniszterelnök által elősorolt tárgyakhoz még a vallásszabadságról, a polgári házasságról és a kisebb királyi hasznóvétel megsejntetéséről szóló t. javaslatokat kívánja csatoltatni.

Irányi Dániel azt hiszi, hogy ha a kormány a vallás szabad gyakorlatáról és a polgári házasságról szóló t. javaslatokat az őszi ülésszakban nem akarja tárgyalatni, ez által a háznak Huszár indítványa folytán hétfőn hozott határozata meg van változtatva. Kérdezi tehát a miniszterelnököt, szándékozik-e az őszi ülésszakban a fönemlített két t. javaslatot is a tárgyalandó ügyek közé fölvenni?

Szlávy József miniszterelnök azt hiszi, hogy a ház multkori határozatából épen az következik miszerint az Irányi által érintett két kérdés azok közé tartozik, melyekkel az állam és egyház közti viszonyok szabályozása tárgyában kiküldendő bizottságnak foglalkoznia kell. Ezen két kérdés oly gyorsan függ össze a többi ide vágó ügyekkel, hogy azokat nézetem szerint nem lehet külön tárgyalni. (Helyeslés jobbról.)

Lázár Ádám azt kívánja, hogy az erdélyi bérföldről és udvartelkekről, a Királyföld rendezéséről és a királyföldi urbéri maradványok rendezéséről előterjesztendő törvényjavaslatok is az őszi ülésszakban folveendő tárgyak közé soroztasanak.

Helpy Ignác Irányival hasonló nézetben van. A polgári házasság kérdése nem tartozik azok közé, melyek az egyház és állam közti viszonyra vonatkoznak, mert a polgári házasság a polgár és állam közti viszonyt illeti; a vallás-szabadság pedig a szabadság kérdése. (Helyeslés balról.) A ház határozatát, miután meg nem semisítetett, respectálni kell.

Szlávy József miniszterelnök újra hangsúlyozza, hogy Huszár indítványának elfogadása következtében a vallásszabadságra és a polgári házasságra vonatkozó t. javaslatokat a ház szintén azon tárgyak közé sorozta, melyek az állam és egyház közti viszonyokkal összefüggőleg lesznek megoldandók. Egyéb iránt miután az ő fölszólalása határozat tárgyát úgy sem képezheti, kéri a házat hogy napirendre téjjen. (Élénk helyeslés jobbról.)

Elnök Mielőtt a még fölított szónokok nyilatkoznának, én is bátor vagyok a t. házhoz azon kérdést intézni, méltóztassék a fölött nyilatkozni, mi vétessék föl a jövő őszi ülésszak programjába, mert ennek most nem lehet gyakorlati eredménye; a mennyiben lehetetlen volna minden egyes ily indítványra egyenként szavazni. Ez nem képezi mai ülés napirendjét. Azt hiszem, méltóztassék tudomásul venni a miniszterelnök ur kijelentését, a t. ház tagjai mindegyikének jogában áll az ülések megkezdésekor indítványt tenni, a mely annak idejében tárgyalatni fog.

Helpy Ignác a pesti munkáspárt ügyében interpellál mire Szapáry Gyula belügyminiszter megnyugtatólag felel.

Lukács Bódog azon törvényjavaslatot, mely a képviselők napidíjainak fölemelését tárgyalja, a mennyiben a ház annak tárgyalását a budget tárgyalásának befejezése után határozta el, nem most, hanem csak az ősszel kívánja napirendre tűzteni. (Helyeslés.)

A ház tárgyalja ezek után a kérvényi bizottság által elintézett kérvények 24 és 25-ik sorjegy-zékét. — A kérvényi biz. jelentés csekély vita után elfogadtatik.

Tárgyalatik a képviselőház könyvtári bizottságának jelentése a Ghyczy Ignác örökösei által adományozott könyvtár átvétele s a könyvtár fölállítására tárgyában.

A ház elfogadja a bizottságnak azon véleményét, hogy a könyvtár a képviselőház társalgó termében, az éterem egy részében, az elnöki előszobában, s a társalgó terem melletti két folyosóban mint egy 14,000 kötetre elegendő szekrény állítsassék föl a szünidők alatt.

Ezután fölolvastatik egy lefelőbb kir. leirat melynek értelmében a ház jul. 2 től f. é. nov. 8-áig elnapoltatik.

Elnök azon kívánságának ad kifejezést, hogy a képviselők kellemesen s egészségesen töltsék a szünidőket; egyszersmind fölhatalmazást kér az iránt, hogy az időközben netán szükséges választásokat elrendelhesse, a ház hivatalnokai és a képviselők lakáspénzeit folyóvá tehesse. (Helyeslés. Fölkáltások: éljen az elnök!)

A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az ülések d. u. 1/2 órákor vége lőn.

BELFÖLD.

Tordamegye fels. kerületéből jun 30.

Fogarasi Mihály rom. cath. püspök ő n. méltósága hivatalosan bentazván a szent földet, visszaterendő székhelyére Károly-Fehérvárra, itt ma utazott át fényes kísérettel, mindenütt vallás- s nemzetiség különbség nélkül ünnepélyesen fogadva.

Tegnap résztvett a topliczai Péter és Pál ünnepi bucsu szertartásban, hol egyszersmind templom szentelést s bérnálásokat vitt végbe, az ottani római catholikusoknak tehát kettős öröm ünnepélye volt e nap s nem is hiányzott a lelkesedés semmiben, mi leginkább egész délelőtt a templomban ájtatos imádkozásban, s a helybeli kereskedő Urmánczi János vendégszerető házában nem annyira dísz-mint barátságos ebéd után, jó kedv- zene s táncmulatságban tört ki.

Ma Topliczáról Régenfelé vett útjában Ratosnyán fogadtatott fenn a havasban a Régenből ide elejébe jött hivatalnokok és hitfelekezeti elöljárók által, hol a világiak részéről ref. curátor Horváth Mihály mondott üdvözlő beszédet, csinosan egybeöntött szavakban éltette ő nagát, nem csak mint egyházi főpástort, hanem mint buzgó hazafit is; a bemutatást szász-régeni plebános címzetes esperes teljesítette hívei irányában.

Ezeket jegyezhetem fel mint közlése méltót püspök ő n. méltóságának e megye felső kerületén át intézett utazásáról; áldás, béké kísérje tovább, hol jár s kívált a polgárság sz. retete, úgy mint a mi körünkben.

Hisszük, hogy papjai is vallásosságból úgy mint hazafiságból követni fogják ő n. mélt. példáját, a nép szeretetének kinyerését.

Egy református.

Hála-nyilatkozat.

Magyar-Valkó, 1873. Jul. 1.

Magyar-Valkó közsegyk ev. ref. hitű lakói lakói, átlátva a népnevelés terén való hátramaradottságunkat, s a többi magyarságtól való izolált helyzetünk káros következtetéseit, iskoláinkat melyet felekezeti uton, a törvénytábla színvonalra felemleni, soha sem lettünk volna képesek — kiközösítettük.

Kolozs Doboka megyék tanfelügyelője Mts. Ketheli József úr, megértve tehetetlen szegénységünket, s átlátva, hogy e helyre, egy jó népiskola nemzetiégi szempontból is mulhatatlanul szükséges, ügyünket felkarolta, s iskolánk felépítésére, a magos kormánytól 6500 forintnyi államsegély eszközölt ki. — A múlt év tavaszán az iskola építéséhez hozzáfutunk, a jelen év febr. 10-kétől fogva, közsegyk legszébb épülete, új iskolánkba már 119 rendes tanuló — kik között, dacára, hogy időközben nyílt meg, több oláh s más falubeli gyermekek is

találhatnak — törekszik a nevelés jótékonyágában részesülni.

Nemes irányú törekvésünkét, ha a mts. tanfelügyelő úr pártfogás, jó tanács, lelkesítő buzdítás-sal mellettünk nem lesz vala, bizonyára az elért cél eléri magunk erőnkön soha képesek nem lettünk volna!

Ő méltósága, iskolánk iránti jó indulatjának tanu bizonyossága jun. hó 4-ről iskolazékunkhoz intézett levele, melyben így szól:

„Bokros Elek ügyvéd ur, a népnevelés és nemzeti ügy előmozdítása czéljából 1871-ik évben 30 darab aranyat küldött hozzám, azon felhatalmazással: hogy ezen összeget bétálasom szerint, valamely kolozs megyei községi iskola javára fordítsam. Én ezen felhatalmazással fogva, tekintve hogy M. Valkó községe volt e megyében az első, mely a népnevelés ügyét nemzeti ügynek ismerte fel: mely midőn nyolczszáz lefolyása közben, az 1868 évi 38 t. cz. helyezve először a népoktatás ügye felletti intézkedést, a megyei és községi önkormányzat hatáskörébe az ön kormányzatot aként fogta fel, hogy régi előítéletekkel, meg rögzített szokásokkal szakítva, azonnal, ha bár némi megerőltetéssel is, egy jó iskola felállítását eszközölve, készséggel sietett a köznevelés elő mozditására — s ez által a magyar nemzet és szent István Birodalma jövőjének megvételére, tehetsége szerint hozzá járulni, — a Bokros Elek ur hazája és nemzeti iránti ezen nemes ajánlatát, ezennel örök időkre, a m. valkói községi iskola javára ajánlom fel.”

Községi iskolánk létesíthetése tekintetéből tanusított pártfogó jó indulatja, lelkesítő buzdítása, s közelebb a meglepő szép ajándékért melyre iskoláinkat méltatta: fogadja a méltóságos tanfelügyelő ur egész közsegyk leghálásabb szívből kelt forró köszönetét. Éltesse az isten sokáig! hogy magasztos elhivatásának lelkesmeretessé buzgósságával betöltése által segítse legyőzhetni édes hazánk virulhatása, jövő fenállhatása legveszélyesebb ellenét: a tudatlanságot. Adja Isten, hogy minden, a népnevelés érdekében tett lelkesítő, buzdító szava, a nép szívében ó termő földre találva, édes hazánk boldogítására gazdagon gyümölcsözözzék. Értse el azon örömet: hogy tankerülete minden községeiben jó népiskolák létesüljenek!

Nem tehetjük: hogy ez uttal hálás közsegykünknek ne nyilvánítsuk a nemes lelki népnevelés-barát t. Bokros Elek ügyvéd urnak is, kinek hazája iránti forró szeretete, nem csak szót hanem tettekben is nyilvánul; s ki midőn nemes adományát a népnevelés és nemzeti ügy előmozdítására tette, alkalmat adott a méltóságos tanfelügyelő urnak, hogy iskoláinkat részeltesse a kitűnő szerencsében, hogy gazdag adományát saját népnevelésünk emelésére felhasználhassuk. Éltesse a mindenható őt sokáig s a népnevelés oltárára tett gazdag ajándékáért, leljen gazdagabb jutalmat, az aranyul becsesebb közszereket és becsületben!

Vajha nemes példája t. bb követőkre találja! A m. valkói községi iskolazék megbízásából.

Mihály Elek, ev. ref. lelkész és iskolazéki jegyző.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, jul. 5.

A spanyol kormány következőleg alakult meg ujból jun. 22-én: Piy Margall elnök és belügy, Maisonnave külügy, Gonzales Enloges hadügy, Gil Berges igazságügy, Carbajal pénzügy (Carbajal ropant gazdagsága miatt malagai Croesusnak nevezik.) Aurich tengerészet, Costales közmunka és Suner gyarmatügyi miniszter.

Legújabb hírek szerint Cabrinetti ezredes határozott győzelmet aratott Don Carlos bandáin Vera mellett.

Franciaországban a persa sah fogadására tesznek készülődéseket. A párisi közsegytanács már megszavazta az erre szükséges költségeket is. — Chanzy t. b. Algier kormányzója egy igen rokonszenves hangon tartott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben azt igéri, hogy legjobb ereje és akarata szerint mindent el fog követni, a mit a köztársaság és a lakosok jól felfogott érdeke megkíván. Chanzy ez idő szerint az egyetlen katonai kormányzó, ki a „köztársaság” szót és annak érdekeit hangoztatni meri a jelen viszonyok között. — A lyoni praefect: Ducros, kinek a polgári temetkezések iránt kiadott rendelete oly sok port vert fel Franciaországban, most egy újabb rendeletet bocsátott ki, melyben megtiltja, hogy temetkezéseknél 300 embernél több vegyen részt. A sírnál is beszédet tartani csak az ő engedelmével lehet. — A napokban a mont de marsani lyceum történet-tanára tanítványainak egy felolvasást tartott, melyben kikelt a bucsujárások ellen s tagadta a csodákat s nevezetesen a lourdesi csodákat, melyekkel a papok a szegény népet ámítják s valóságos szemfényvesztést visznek végbe. Mibelyt a vallás és közönségtudás egy-estől értesült, egy enquetet küldött ki Zévert, a bordeauxi akademia rectorának vezetésére alatt ez ügy megvizsgálására. — Mint hiszik, a legjobb esetben megfosztatik az illető tanár a katedrától.

XXIV-ik közlemény*)

a „Székely pályadij” alapról.

(Folytatás.)

Sepsi feketedy járási szolgabíró gyűjtő ivén: Valaki adott 1 kr. egy öreghuszár 10 kr, Berde Mihály 2 kr, Szacsva községe 10 kr, Kis Zsigmond 4 kr, Kónya György 10 kr, Kis János 10 kr, Dénes Mihály 5 kr, Köz. Kónya Lajos 4 kr, id. Izsák István 20 kr, Dénes Lukács 5 kr, Márk István 30 kr, N. N. 20 kr, N. N. 3 kr, Egy falusi bíró 20 kr, Eperpaták községe 10 kr, Dénes Antal 50 kr, Barabás Lajos nyugalmazott százados 50 kr, Badó Károly 50 kr, id. Kése György 22 kr ifj. Csia Sándor 10 kr, Damó Lajos 10 kr, id. Badó József 10 kr, Jakó Miklós 10 kr, Szotzyori István 10 kr, Szotzyori Antal 10 kr, Barabás Sándor 20 kr, ifj. Kése György 10 kr, Barabás Antal 20 kr, ifj. Szotzyori Ferencz 30 kr, Lisznyó községe 4 frt. 55 kr, Lőrincz Sándor 10 kr, Kanabe Endre plebános 1 frt. 5 kr, Sillo Gergely kántor 50 kr, Keresztés János 10 kr, L. J. 40, Magyaros községe 2 frt, Bod Mózes 40 kr, S.-Sztivány községe 1 frt, Láborkfalva községe 1 frt, Simon Samu 3 frt, Simon György 1 frt, Daner József 50 kr, Berde József 40 kr, Kátona László 2 frt, Rozenreig Lajos 40 kr, Antoni György 50 kr, Bukur György 30 kr, Száraz Antal 50 kr, Tatár györgy 40 kr, Bong István ref. pap. 50 kr, Sigmond István rector 20 kr, Barabás József tanító 25 kr, Kórhé Mózés 10 kr, Páljános Zsigmond 50 kr, id. Zoltáni Zsigmond 60 kr, Hakkó József 30 kr, Pál András 20 kr, ifj. Fako Ferencz 50 kr, Berde Mózes 20 kr, Zoltáni András 1 frt, Zsigmond Minály 10 kr, Zoltáni József 20 kr, id. Kórhé András 20 kr, Bene György 10 kr, Bene Mózes 10 kr, Pál István 20 kr, Bőjte István 20 kr, Bőjte József 20 kr, Pal Zsigmond 20 kr, Kovács Sándor 20 kr, Tölgyes István 10 kr, Tölgyes István 50 kr, Zsigmond Dénes 80 kr, Zoltáni Pál 30 kr, id. Tölgyes Ferencz 20 kr, öz. Benke Gáborné 15 kr, Zakariás István, 10 kr, Barabás Mihályné 10 kr, Kovács András 10 kr, Mihály Sándor 50 kr, Bikkfalva községe 5 frt, Marbát Ferencz 10 kr, Fejes Ferencz 50 kr, Bukur Mihály 10 kr, Serestel Sándor 10 kr, id. Tölgyes Mózes 10 kr, Reznek Lajos 20 kr, Pásztor István 20 kr, Nagy József 20 kr, Benke Márton 20 kr, Nyikutz János 10 kr, Zoltán Gábor 10 kr, Magyar István 10 kr, Dónáth Mihály 40 kr, Olajás Sámuel 20 kr, id. Kovács András 20 kr, öz. Fischmann Bernáldné 10 kr, Sigmond Lajos 10 kr, Pál József 10 kr, Páljános Sándor 30 kr, Klein Sámuel 20 kr, Széplaki Ferencz 10 kr, Fischmann Dávid 10 kr, Bene Sándor 20 kr, Groza György 30 kr, ifj. Pulogur János 20 kr, Pünköszt Sándor 1 frt, Temesvári János 1 frt, Temesvári Miklós 1 frt, Temesvári Gergely 1 frt, Adler Henrik 1 frt, Öz Salamon 30 kr, Pünköszt Károly 1 frt, Egy valaki 50 kr, Bordás György 1 frt, Buzsi Antal 20 kr, Babos Mihály 20 kr, Kuti Dániel 20 kr, ifj. Szőcs Dénes 30 kr, öz. Nagy Báldiné 20 kr, Dankó János 30 kr, Maucsu Demeter 50 kr, Gidófalvi Lajos 1 frt, 50 kr, Horváth József 20 kr, Páljános Zsigmond 16 kr, Kőmives János 20 kr, Mátyás Károly 60 kr, Jana Mihály 50 kr, Etédi Ferencz 18 kr, Bodali Mihály 25 kr, legifjabb Antal István 15 kr, Anton Schmida 20 kr, Berde Károly 60 kr, Fami Mihály 20 kr, Bodali Antal 20 kr, M. Kohn 70 kr, Istok Mihály 30 kr, ifj. György Pál 20 kr, Uzonni cs. kir. esendő-állomás 20 kr, ifj. Keresztés Dávid 20 kr, Györgybiró Ferencz 30 kr, Pünköszt Anna 20 kr, Györgybiró József 20 kr, Kőmives András 20 kr, Szőcs Dávid 20 kr, Veszás Gergely 1 Pünköszt György 20 kr, Váncsa János 20 kr, Kádár Győr 1 frt, Tatrangi Sándor 20 kr, Kőmives Sándor 20 kr, Bántó László 40 kr, Györgybiró Lajos 50 kr, Fogarasi Sándor 1 frt, Szőcs István 40 kr, Zajzon István 40 kr, Zajzon János 20 kr, Ferencz Mihály 20 kr, Pünköszt Lajos 1 frt, Uzon községe 5 frt, Zajzon Pál 30 kr, Kónya Antal 10 kr, id. Tompa Miklós 1 frt, Kónya Gábor 50 kr, Damó Lajos 10 kr, Albn Endre 5 kr, Nagy Gergely 10 kr, Joos András 10 kr, Fismán Kálmán 10 kr, Joos Elek 1 frt, Réz Farkas 1 frt, Győrbíró Beniam 10 kr, Kis Boronyó községe 1 frt, 50 kr, Nagy Boronyó községe 2 frt, 50 kr, Konez György 3 frt, Bartha Pál 1 frt, Csia Farkas 1 frt, Kónya Domokos 1 frt, Weisz Mór 50 kr, Izsák Ferencz 24 kr, Földes Mózes 20 kr, Bartha László 1 frt, Kónya Sándor 25 kr, Nagy Pál körjegyző 1 frt, Szitabodza községe 2 frt, Bodzaforduló községe 3 frt.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, július 4. 1873.

— A württembergi királyné jul. 2-án délelőtt 11 órakor érkezett Bécsbe Vjera Konstantinovna nagyhercegnő kíséretében; üdvözlésére a váróteremben Károly Lajos, Lajos Viktor, Albrecht, Lipót, Rajner és József főherczegek, Mária és Klotild főherczegnők, a württembergi herczeg és a szászweimári herczegek gyűltek össze. Negyedórával a külön udvari vonat megérkezése előtt a király és a királyné is oda érkeztek, gr. Pejácsevics főhadsegéd, b. Nop-

csa főudvarmester és gr. Goess főudvarmesterük kíséretében. A pályaudvaron egy diszszázad volt felállítva a zenekarral. Nem sokára oda gyűltek az osztrák miniszterelnök, a helytartó, a polgármester, a vártembéri és az orosz köv, az arisztokratia több tagjast. Megérkezvén a magas vendég, kölcsönös szívélyes üdvözlés után a bemutatások következtek, a magas uraságok elhagyták a pályaudvart és a császári várakba köcsiztek.

— Fogarasy Mihály püspök canon szerénti látogatásából M.-Vásárhelyre érkezett, hol Mikó Mihály főkirálybíró vendége volt.

— A román külügyminister Bécsbe utazásában a magyar fővárosban megpihent s meglátogatta Szlavy miniszterelnököt.

— Értesítés. Sajnálattal hozzuk a t. közönség tudomására, hogy intézetünk a folyamatba tett foglalkozásokat s illetőleg oktatást, a városunkban uralkodó cholera-járvány indokból, az intézeti orvos véleménye alapján, további értesítésig megszüntetni kénytelenek vagyunk. A járvány intézetünk növendékeinek még egyikét sem támadta ugyan meg, mindazonáltal a t. szülők teljes megnyugtatósa érdekében, tekintettel a beállott hősegre is — szükségesnek tartottuk — legalább a járvány csillapodásáig — intézetünket bezárni. Reméljük azonban, hogy a kényszerült szünetelés rövid ideig tartand s hogy nem sokára kedves kis növendékeinket teljes számban s jó egészségben ismét együtt láthatjuk. Egyidejűleg fölkerjük a t. szülőket arra, hogy gyermekeknél esetleg észlelhetők legkisebb bajt is figyelmeztetnek méltán sziveskedjenek. Intézetünk orvos dr. Török Aurél egyetemi tanár ur (lakik sétatérutca Veress féle házban) intézetünk növendékeit érhető bajokban szívesen ajánlja föl szolgálatát. Végül kerjük a szülőket, hogy gyermekeik egészségi állapotáról alólirt igazgatót koronként értesíteni sziveskedjenek. Az intézet újból megnyitása napjáról a t. szülőket annak idején nyomtatott tudósítások s hírlapok útján értesítendjük. Kolozsvárt, július hó 4-kén 1873. Szabó Endre, igazgató.

— Az 1873. június 11-én megtartott jogász májálison felülfizettek. Tamásy János 50 kr, Erdélyi Sámuel 50 kr, Dr. Ováry Kelemen 1 frt 50 kr, Issekuez Adonád 2 frt, Dr. Plosz Sándor 2 frt, Id. Biásini Domokos 10 frt, Dr. Kolozsváry Sándor 1 frt, Dr. Wályi Gábor 1 frt, Dr. Jeney Viktor 2 frt, Dr. Csiky Viktor 2 frt, Berde Aron 2 frt, Szász Béla 2 frt, Dr. Coucha Győző 3 frt 50, Gróf Kuhn Kálmán 3 frt 50 kr, Dr. Groisz Gusztáv 2 frt, Br. Jozsika Samu 3 frt, Szabó Károly 2 frt, Korbuly Bogdán 3 frt, 50 kr, Stein János 5 frt, Bartha Lajos 10 frt 34 kr, Váradí Mór 2 frt, Summa 61 frt, 34 kr. A jótékony cél érdekében tanusított e nagybecsű adományokért a jogász rendező bizottság nevében, legőszintébb közönetet nyilvánítt Török Dénes, s. k. pénztárnok.

— A kolozsvári kir. törvényszékhez egy aljegyzői, a kolozsvári kir. járásbíróshoz egy albirói állomás rendszeresítettén, ezen állomásokra pályázatot nyitattott. Határidő 4 hét.

— A magyar keleti vasut közgyűlésén az új igazgatóságba történt választás eredménye következ. Megválasztottak: Vay Miklós b., Bánffy Albert b., Bocskay Ignác, Horváth Boldizsár, Eszterházi Kálmán gróf, Falk Miksa, Léway Henrik, Lónyay Albert, Paget János, Trauschenfels Emil, Vass Samu gróf, Zichy Ede gróf, Várady Gábor, Hodossy Imre.

— Az erdélyrészi cath. középtanodák önállósgát ugyancsak félti „egy erdélyi laicus” a „M. Politikában. Nehezen esik neki, hogy Mészáros Nándor minisiteri biztos vizsgálat végett be merie lábát tenni a püspöki főhatóság alatt álló gymnasiumokba, mert mint mondja a kormány „atyai gyámkodása már is nem előnyünk, hanem hátrányunkra van és jogaink, miket számunkra a vallásengyelőség biztosít, nagy csorbákat üt”. Egyedül a „M. Állam” kap a laicustól méltó dicséretet, a miért a megcsorbitott jogokat erőlyesen védelmébe vette. Ellenben a szegény „K. Közöny” ugyancsak kikap jogfeladó magatartásáért, midőn a nevezett laicus szíve bánatát e lapra vonatkozólag így önti ki: Fájdalom! valahányszor a „Kolozsv. Köz.” valamelyik száma kezünkbe került, melyben az említett látogatásról közlemények voltak, engem mindig a jelzett gondolat kísértett, s kimondom nyíltan, hogy a „K. K.”-ben, a látogatás körül kifejtett irka-firkában, nem akadtam egyetlen térfias, eszélyes, önálló és független kath. gondolatra! Csak hálátlan a világ!

— Marosludasról tudósítást vettünk, hogy a falusbíró erőlytelensége folytán M. Ludas legszebbnek mondható utcáját, amely az állomáshoz vivő hidhoz vezet, eszések alkalmával sár és posvány fedi. Közöljük e tudósítást, hogy ily járványos időben okuljon rajta az illető hatóság.

— Meghívás. A dévai m. kir. állami alreál-tanodában f. hó 28 és 29-én tartatnak a nyilván. s vizsgálatok, azokra a t. cz. szülőket és a tanügy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja, az igazgató s g.

— A török szultán aggasztó betegségéről irnak megint; ő és a pápa e tekintetben egyforma hírek és czáfolatok sorában kezdenek osztakozni.

— A városi rendőrségfigyelmeztethetjük, hogy a Széchenyi-téren holmi épületfák rakattak ki, melyek már négy hét óta bevernek ott s akadályoz

k a járó-kelőket. Egy kis körültekintés nem ártana.

— A helybeli m. kir. állami tanítóképző-déből lépett ki W. képezdei tanfolyam végzett növendék, H. valahol nótanító vagy nevelőnk szükségletnek, szíveskedjenek az illetők a képzőintézet igazgatóságához vagy a tanfelügyelőséghez folyamodni, hol bővebb tudósítás nyújtatik. Kolozsvárt jul. 3. 1873. Sziklay Mária, igazgató.

— Tauffer Ferencz ma d. e. 11 órakor vezette olárhoz Korbuly Irma k. a.-t, Korbuly Bogdán takarékpénztári igazgató bájós leányát. Az egyház áldást Lőnhárt apát adta a fiatal párra. Tartós és zavartalan boldogságot óhajtunk az ifju szívek e szép frigyére!

— A városi rendőrség az egészségügyi bizottság által a cholera-járvány megszüntetése tárgyában kiadott övrendszabályok elhanyagolásáért, mint az emésztő-helyeknek kiáradása, a vasgálic használatának megtagadása, általában az udvar helyiségek tisztálanságáért újabban a következőket büntette meg: Lév Eliás 10 frt. Szentag Emanuel 5 frt. Bogosi Ferencz, 5 frt Haigal József, Boér Károly, B. Bánffy Albert számtartója Hell János megintett az udvar tisztátalan tartása végett és mások emésztet helyeiert minek kihordásáért az illeték már rég befizetve van Berei Elek komolyan rendre utasított.

— A magy. tud. akademia kiadványaiból ismét több füzet jelent meg. Az értesítő 7-ik évfolyamából megjelent a 3 — 5 szám, mely ez évi február s márt. havi ülések jegyzőkönyveit tartalmazza. A társadalmi tudományok köréből vett értekezések czíme: Modern alkotmányos monarchia intézmények a középkori államokban Ladányi Geóntól — 1872 nov. 11-iki székfoglaló, ára 20 kr. A történeti tudományok közül van: Adalékok Bethlen Gábor szövetekezéseinek történetéhez. Szilágyi Sándor 1873. márt. 10-én tartott értekezése. Ára 60 kr. A természettudományok köréből van két füzet: Adalék a chytidiumfélék ismeretéhez. Dr. Encz Géza (két táblával) felolvasatott 1862 febr. 12-én.

— A tisztaság és egészség, mint tudjuk, mindig de legkivált a mostani napokban szoros összefüggésben állanak. Örmünkre szolgál tehát, hogy személyes meggyőződésünk után irhatjuk, a helybeli kir. törvényszék melletti börtön helyiségeiről, hogy a legpéldásabb rend és tisztaság uralkodik bennük mindenütt. A börtöni életrend már természeténél fogva veszélyes lehet az egészségre, annál inkább örülünk tehát, hogy a járvány idején a börtön iránt támadt agályoknak, az erőlyes ügyesség tapintatos intézkedései, gyökerükben elejét vették.

— A német hírlapíró gyűlés aug. 17. 19 én lesz Hamburgban.

Az erdélyi központi lőtenyésztési bizottmány elnökétől. A földmívelés, ipar és kereskedelem ügyi m. kir. miniszterium, márt. hó 27-ről 1898. szám alatt kelt leiratban, megerősítvén azon javaslatot, melyet én az erdélyi területre nézve folyó évre kitűzendő lőtenyésztési jutalom díjazások iránt, a tisztelt miniszteriumhoz tettem, addig is, míg a szokásos nyomtatványok által történő kihirdetés következne a határidő közalgése tekintetbevételével a közönség tudomására kívánom juttatni, hogy Kolozs-megye Uzdí-Szentpéter nevű helysége is egyik lévén a díjazás helyeül kijelöltek közül, annak határidejéül f. hó 20 ka tűzetett ki, a mikor ott, az összesen 80 vagy 60 aranyból álló jutalmak szokásos módon ki fognak osztatni. Szamos-Ujvárt, 1873. jul. 3. B. Bánffy Dániel, erd. közp. lőtenyésztési bizottmány elnöke.

— A vasutak által okozott szerencsétlenségek kártérítéséről egy törvény készült az igazságügyi minisiterium kezében. E törvényjavaslat szerint a vasuti vállalatok a kártérítésre, mind a személy- mind pedig a vagyonbiztonságot illetőleg, a legnagyobb mérvben kötelezvék. Csak két esetben nincs helye kártérítésnek: akkor, ha valaki szándékosan kereste a sérülést vagy balált, s akkor, ha a kárt vagy balesetet elemi csapások idézték elő.

— Prielle Kornelia asszony a szünidőre Erdélybe randul és pár hétig vendégszerelpelni fog Brassóban az ott működő Csóka társulatánál. — Így írja legalább a „Reform.”

— A nő emancipatorok gyűlésére, melyet Majoros István hívott egybe, az elvtársak kis száma jelent meg. Majoros e kérdést az országgyűlésen kívánja megoldatni, de ezt megelőzőleg társadalmi uton mozgalmat akar előidézni, hogy törvényjavaslatának annak idején nyomatékot adhasson. György Aladár a nők egyenjogóságának kérdésében a főszólyt nem a politikai egyenjogóság törvénynyé emelésére, mint Majoros — hanem az e célra szolgáló társadalmi eszközök, minők különösen a nők fensőbb tudományokban kiképezetése és munkakörének kiterjesztése, kívánja alapítani. Végül az értekezlet megállapodott abban, hogy egy felhívás szerkesztessék azokhoz, kiket e kérdés érdekel.

— Fegyencz-összeesküvés Illaván. Az illavai országos fegy-intézetben 17 „javíthatlan” együvé záratott. Ez alkalmat menekülési kísérlettel akarták felhasználni E merész terv következőképp lett volna végrehajtandó. A munka alkalmával mindegyikük kötelelt, éket stb. igyekszik birtokába ejteni, így máraz elesent emeltyüvel a börtönajtót sarkából kiemelik. Az első őrt ügyesen megölik, szintgy a másodikikat; ezután a kápol-

na padlására, innen a kápolnába meennek és mielőtt a hajnal hasad, visszanyerjék hön várt szabadságukat. Azonban a tizenkét mindegyikének nem tetszett e terv; ezért szavazás történt, meg levén előbb állapítva, hogy a kisebbség aláveti magát a többség akaratának. E parlamenti eljárásnál 9 a terv mellett, 8 ellene szavazott. A kisebbség azonban most sem akart tudni a tervről: e miatt nagy vita keletkezett, mely verekedésben végződött, minek következtében a kisebbség két tagja nagyon megsérült. Ez által az őr figyelmeztetés lön és a „javíthatlanok” vasba veretve külön szellőzők záratattak. A két sebesült az egész tervet elárulta; e miatt vizsgálat rendeltetett el, melylyel a trencsényi kir. törvényszék bízott meg.

— Ujzeneművek. Táborasky és Parsch zenemű-kereskedésében Brdapasten legújabbban megjelentek. Tanássy József kedvelt valai (16 magyar népdal) melyeket e közkedvességy népdalénekesünk a nemzeti színházban mindig nagy tetszés közt szokott énekelni. A díszesen kiállított füzet czimlapja Tamásy József sikerült arcképével van ellátva s a következő dalokat tartalmazk: Volt nekem egy daru szőrű paripám. Cserebogár, sárga cserebogár... Még azt vetik szemembe a bajtások... Deres a fű, édes lóvam ne egyél... Bús az idő, bús vagyok én magam is... Valamit sugok magának. Magyar országgal édes fia vagyok én... Csikós vagyok, tágas pásztár királya. Őrsi Csekő Gusztávtól. Sajó kutyám, jaj be! mélyen alszol. Őrsi Csekő Gusztávtól. Elszegődtem Tarnócára bojtárnak... Jaj de magas ég, a csilagos ég... (Pántlikás kalapom.) Buza közé száll a dallos pacsirta... Elmegyek én az alföldre lakni... Nem szól a tilinkóm, elhasadt... Én vagyok az, a ki nem jó... Nincsen kedvem, mert elvitte a fecske... A dalok zongora részét id. Ábrányi Kornél szerkesztette, még pedig ép oly mesterien s jellemzőleg, mint a töké nem régg megjelent 5 magyar népdal átiratát, mely rövid idő alatt három kiadást ért. A dalok éneklésnélkül csupán zongorán is játszhatók, mert a zongorarész magában foglalja a dallamokat is; a miért is a dalfüzet énekeseknek is zongorázóknak egyaránt ajánlható.

CHOLERA KOLOSZVÁRT

Július hó 3-áról hivatalos kimutatás szerint ájtott cholera-beteg 65; július 4-dikén éji 12 óráig újabb betegségi eset fordult elő 15, összesen 80.

Ezekből megbalt a fenit órág 13, meggyógyult 3, gyógykezelés alatt maradt 64.

KÖZGAZDASÁC

Kimutatás

Az iparos kölcsön pénztár 1873. Junius havi forgalmáról

Bevétel:

1. Május haváról ájtott készpénz. 2679 frt 72 kr, 2) 42 tagtól könyvdíjban 21 frt. — 3) betételekben 22707 frt 45 kr, 4) Betételek utáni kamatba 5757 frt. 13 kr, 5) Váltó utáni kölcsön visszafizetésben 61726 frt. — 6) 6% kamatba 1522 frt 1 kr, 7) 2% feldíjban 508. frt 31 kr, 8) Hárallék kamatba 49 frt. 95 kr, 9) nyomtatványokért — 50 kr, 10) Bélyeg díjban. 79 frt 45 kr.

Összesen 96,051 frt 62 kr.

Kiadás:

1) A tagoknak visszafizetődött 9304 frt 22 kr, 2) betételek utáni kamatba 6757 frt. 13 kr, 3) 311 izben kölcsön 76122 frt, — 4) szervezésre 165 frt — 5) Bélyegzett úrlapokra 79 frt. 55 kr, 6) Irodai szükségletre 67 frt 28 krt, 7) Irodai személyzetdíjba 92 frt. — 8) kölcsön kamatba 52 frt 18 kr. 9.) Pénztár maradék egyenleg 3412 frt. 26 kra czár.

Összesen 96,051 frt 62 kr.

Junius havi forgalom tézsen 188,690frt. 98 krt.

Kolozsvárt, Junius 30-án 1873.

Krémer Ferencz

Mamieza János

elnök.

pénztárnok,

Tömősvári Miklós,

könyvezető.

A kolozsvári piaczi-árjegyzék Julius 3

(alsó ausztriai mérő középár).

Tisztabúza 8 frt 8 kr. Elegybúza 6 frt 67 kr, Rozs 5 frt. 90 kr. Árpa 2 frt 96 kr, Zab 2 frt. 10 kr. Törökbúza 4 frt 20 kr. Pityóka 3 frt 20 kr. Marhabusz fontja 23 kr.

— Deési piaczi árai július 1-jéről 1873. alsó ausztr mérője. Tisztabúza 8 ft. — kr, Elegybúza 7 frt. — kr. Rozs 5 frt. 40 kr. Zab 1 frt 80 k. Lecse 20 kr. Paszuly 10 kr. Burgonya 4 frt — kr. marhabusz 18 kr.

— A szamosújvári piaczi árai junius 30-áról ausztr. mérő Tisztabúza 7 ft 20 kr, elegybúza 5 frt 80 k. rozs 4 ft 80 kr. kukorica — ft — kr. Zab 1 frt 50 kr. pityóka — frt — kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egyfont disznósír 52 kr Egy. kupa borsó 15 kr., lecese, 15 kr. paszuly, 15 kr. Egy mázsa kenyérliszt — frt kr. font marhabusz 20. Egy mázsa szena 1 frt 60 Egyől tűzi fa kemény 12 fr.

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Jószág bérbeadás.

Kolozsmegye alsó-kerületében fekvő **N.-SÁRMÁS** az 1874-dik év ápril hó 24-től kezdve hat, esetleg több évre haszonbérbe kiadandó lévén, a vállalkozni kívánók felhivatnak, hogy Kolozsvárt lakó

országos ügyvéd **Frits Albert** urnál

a feltételeket előre is megtudhatják. Áll ezen fekvő jószág

3840 katasztrális hold tagosított szántó, kaszáló s a legjobb marha legelő földekből;

el van látva mindennemű lakó és gazdasági épületekkel, a Kolozsvárról Szász-Régenig vezető csinált út mellett, s Kolozsvártól öt óra távolságra fekszik, más birtokos a községben nincsen, gabona termesztésre és **marha tenyésztésre első jószág a Mezőségen.**

(253)

(17-*)

ÁSVANYOS GYÓGY-VIZEK

CSIKY IMRE

fűszer-kereskedésében Kolozsvártt,

folytonosan kaphatók a legolcsóbban a legtozábbféle bel- és külföldi friss-töltésű természetes ásványvizek, s a meg nem levők kívánatra rögtön megrendelhetők.

Továbbá kaphatók mindenféle színű s elismert jószágú **olajba tört és vízfestékek,**

mikből raktárom a legnagyobb mennyiséggel lévén ellátva: **a legolcsóbban számíthatom.**

Videki megrendelések az e célra készült edényekben bármily nagy mennyiségben kívánatra azonnal teljesíttetnek. A legnagyobb mennyiségű **kocsi-, bőr- és butorlack.** Figyelemre méltó **bőrsírlack, nyeregszámok, kocsifedelek** és mindenféle **bőrtárgyak** kijavítására igen ajánlható, mivel a bőrt egész lágyan tartja, megfényesíti és vízhatlanná is teszi.

Árjegyzékkel, ugyszintén **utasítással** kívánatra bárkinek is díj nélkül szívesen szolgál

CSIKY IMRE
fűszer-, festék- és anyagkereskedő Kolozsvártt.

Stein János

könyv- és zenemű kereskedésében Kolozsvárt kaphatók a most leginkább kedvelt táncdarabok:

Sárga uborka, zöld a levele.
Tegnap előtt csütörtökön.
Be szomorú ez az élet én nékem.
Csárdás, szerző Szentirmay
Elemér. (Németh J.)
Ára 60 kr.
Ejnye, ejnye azt a betyár....!!!
Csárdás, szerző Tisza Aladár.
Ára 60 kr.
Tarna vize lassan folyik medrében!
Csárdás, szerző Tisza Aladár.
Ára 60 kr.
Befűtött az utcát a hó!
Csárdás, szerző Tisza Aladár.
Ára 60 kr.
Auf den Fluren. Polka Mazur.
Ára 50 kr.
Lazzi Polka. Ára 50 kr.
Tipp, tipp. Polka Marsch. Ára 60 kr.
Mind a három az ifjabb Fahrbach
Fileptől.
Giardinetto. Polka française.
Ára 50 kr.
Amoretten. Polka française.
Ára 50 kr.
Ganymed. Polka française.
Ára 50 kr.
Mind Reinprecht Alajostól.
Auf freiem Fusse. Polka von Jo-
hann Strauss. Ára 54 kr.
Trebizonde quadrille. (Francia négyes)
von J. Kaulich. Ára 54 kr.
Gigerl-Gogerl Quadrille. von Jos.
Schindler. Ára 60 kr.
Trapezunt-Quadrille. von Eduard
Strauss. Ára 54 kr.
Godfrey, kedvelt keringő (Walzer).
La bouquetiére. Ára 90 kr.
Murska-Valse. Ára 90 kr.
La reine des roses Ára 90 kr.
La Fiancée. Ára 90 kr.
Princesse Louise. Ára 1 frt 23 kr.
Songes d'amour. Ára 1 frt 23 kr.
Les gardes de la reine. Ára 1 frt.
Tatsund und eine Nacht Walzer.
Von Johann Strauss. Ára 80 kr.
Walzer des Kaiserin von C.M. Ziehrer.
Ára 80 kr.

Beh szomorú ez az élet énnekem!
Csárdás, szerző Tisza Aladár.
Ára 60 kr.
Besenyői lakodalmas, csárdás.
Szerző Tisza Aladár.
Ára 60 kr.
Kerekes András csárdás.
Szerző Tisza Aladár. Ára 60 kr.
Volt nekem egy daruszörű paripám.
Jaj be szennyes az a maga kendője.
Ez a kis lány azt hiszi.
Az a kis lány jaj be cifra; here tyú,
tyú, tyú!
Csárdás, szerző Tisza Aladár.
Ára 60 kr.
Wiener Feuerwehr Polka. (Fűzölt
polka.) Szerző Ph. Fahrbach sen.
Ára 30 kr.
Tündér Ilona. Polka Mazur, szerző
Farkas Miska. Ára 50 kr.
Rothe, rothe, rothe. Polka française.
Szerző Rozenzweig W.
Ára 50 kr.
Lach-Polka (Schnell) szerző A.
Seifert. Ára 50 kr.
Fekete Domino, francia négyes.
Irta Ellenbogen Adolf.
Ára 60 kr.
Fantasca Quadrille (fr. négyes)
von J. Kaulich. Ára 54 kr.
Les brigands Quadrille, von Ed.
Strauss. Ára 54 kr.
Erinnerung an Josef Strauss. Walzer.
Von Ph. Fahrbach jr. Ára 80 kr.
Kinderball-Tanze. Walzer von Ph.
Fahrbach jr. Ára 80 kr.
Strauss Eduard, kedvelt keringő
(Walzer). Lilienkränze. Ára 80 kr.
Deutsche Herzen. Ára 80 kr.
Akaemische Bürger. Ára 80 kr.
Ehret die Frauen. Ára 80 kr.
Ball-Promessen. Ára 80 kr.
Myrthen-Strausschen. Ára 80 kr.
Walzer-Bouquet, von Johann
Strauss. Ára 80 kr.
Die Ente mit den drei Schnäbeln.
Polka-Mazurka von J. Král.
Ára 45 kr.

(72)

HUTFLESZ KÁROLY

megvásárol mindennemű magyar- és osztrák állam-papirt, sors-
jegyet, arany- és ezüst pénznemeket s leszámítol (escomptirt) mindenféle
nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratidő előtt s eszközöl
minden bel- és külföldi helyeken történendő bár mily összegű
fizetéseket.

Ajánlja legjutányosabb **társasjátékait** és **részlet-
jegyeit,** valamint dúsan ellátott **fűszer-tárat, bőrke-
reskedését és gözliszteit;**

Ugyszintén kitűnő minőségű **fagygyugyertya és szap-
pan gyártmányait.**

Ugyan csak

Mivel óvjuk meg magunkat a cholera ellen!

STEIN JÁNOS
könyvkereskedésében
KOLOZSVÁRT
kapható:

ERDÉLYBE
is beült
s már
Kolozsvárt is
vannak áldozatai!

A cholera és annak gyógyítása
Rausse elvel szerint és saját tapasztalata után
írta Franz Fivadar II. Kiadás Ára 50 kr.

Mit tegyünk, ha elkapjuk?
Ez a kérdés, s megint ez a kérdés!

Rajzminták az elemi rajzolásához.

FRÖBEL FRIGYES foglalkoztató rendszere szellemében, gyermekkerti,
népiskolai és családi használatra összeállították:
Szabó Endre és Tóth Tamás.
Magyar és német szöveggel ellátva. Ára 1 frt

Néhai VADAS JOZSEF,
kolozsvári első pap és nyugalma esperes

Egyházi beszédei.

Kiadták: Nagy Péter erdélyi ev. ref. püspök, Szász Gerő ev. ref.
első pap és esperes és Szász Domokos ev. ref. második pap.

Első füzet. Nagy 8-rét. Ára 1 frt 20 kr.

„Hasznos munkát cselekedtünk,” írják a kiadók, „mert a mult évben elhalt, néhai hivatalár-
sunk egy oly iskolának volt híve és egyik érdemes képviselője, ki nem az üres szódagályban, semmit
mondó frázisokban szerzett pompázni: hanem főnek és mindenek felett valónak tartotta az egyszerű-
séget, a valóságot, a bibliai közvetlenséget és azt a melegséget, mely őszinte hibából és mely meggyő-
ződéstől származott, s mely nélkül az erkölcsi, vallási életben eredményeket felmutatni, teljes
lehetetlenség.”

„És a mit 8 vallott egész pályájának nem mindég virágos folyamában, mi ennek megvalósulá-
sát őszintén hájajuk ilyenmő egyházi irodalmunkban; és éppen ezért láttuk jónak, kiadni e beszéde-
ket; — ebben keressék az indokolt olvasó közönség, papársaink és a kritika.”

Helység névtár.

A királyhágón inneni rész
(Erdély)

községeinek betűrendes névtára.

A közigazgatási és legújabb törvényszéki felosztás szerint, a posta-
kerületek, adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával.

Hivatalos adatok után összeállította **B. L.**

Ára 1 frt. 50 kr.

Ezen 10 nagy ivre terjedő munkával, a melyben az eddigi hasonló munkákban előforduló hiá-
nyok gondosan pótolva vannak, nem csak hivatalnokoknak, hanem általában minden ügyes-bajos
embernek egy nélkülözhetetlen kézikönyv van nyújtva, a melynek becét főleg azon körülmény emeli,
hogy a helység-nevek az Erdélyben divó mindhárom nyelven előadva s a betűrendben akármely elne-
vezés alatt feltalálható. Általában oly mű ez, a mely az állami életben előforduló bármely körülmé-
ny közt pontos-kijelölő községi politikai, törvényszéki, adóhivatali, továbbá utolsó postai ho-
vatartozását, s a hely orsz. vásárok szoktak lenni, ezek napjait is kimutatja.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében
kaphatók:

**A törvényszéki orvostudo-
mány gyakorlati kézikönyve,**

különös tekintettel a legújabb
szabályrendeletekre,
orvosok, jogtudók és tanulók számára.
Irta dr. GROSZ LAJOS,
az országos közegészségi tanács rendes
tagja és jegyzője; m. k. államvasúti
igazgató főorvos; egyetemi m. tanár;
a budapesti kir. orvos-egylet, a m. k.
természettud. társulat, a bécsi cs. kir.
állat-növénytan, az alsórajnai természet-
orvostani, a német törvényszéki lélek-
tani tudományos egyletek tagja.
Ára 3 frt 60 kr

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII. t. cz. 74 és 75
§§. értelmében
a közigazgatási hivatal

ellátására előírt képesség beigazolása
végett megkívántató szigorlat tárgyai és
megtartási módja iránt. (Lenyomat a
„Budapesti Közlönyből.”)
Ára 10 kr. Postán küldve 12 kr.

(267)

(3-5)

Mező-Nagy-Csánba Tordame-
gyébe 242 hold tagosított birtok, a vasúti
állomás mellett melyből 19 hold szántó,
a többi mind a legjobb kaszáló, új
lakház, cseléd- és gazdasági épületek-
kel és itató kútallatva örök áron
eladó. Értekezései iránta bel-közép-
utczába 18 szám alatt
SZENKOVICH MÁRTON,
ügynökkel.

(15-*)

„AZ EGÉSSÉG”

IFJÚI ÉLETERŐ

ÉS
SZÉPSÉG ESZKÖZLÉSÉRE

leghasznosabb szerek!

A LONDONI VILÁGMÁLLÁSÁN 1862-ben
kitüntetett gyógyszeres illatszer-
es OLTÓZÓ ASZTALI VEGYESZKI MŰEMLÉKEK:

BÁNYAY L. KÁROLY

Okleveles gyógyszerész, táltmányok
és vegyszer gyártmányai **KOLOZSVÁRTT**
és a pártos által törvényesen védve.
Az egész osztrák birodalom és Magyarország ter-
ületére cs. k. kizárólagos kiváltságot nyert.
Gyógy-zeres növényi

VICTORIA PARFÜM

Egészségi és szépítő illatszer, mely álta-
lában hasznosnak elismertett.
Mint illatszer, mint szepítő mosdó-szer,
mint szájmosó, mint füstölő-szer és a
lehatósabb ideg- és izom erősítő.
Egy üveg tartalma 8 fl.

VICTORIA PARFÜM

Ezen illatszer 3 Felsége a csá-
szárné és királyné legmagasabb elismeré-
ssel **PALOTA-FÜSTÖLŐÜ** elfogadni
kegyeskedett.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

BALSAMIN HAJESSENTIA.

A hajkorpa gyors eltávolítására, a hajbőr
tisztítására és erősítésére a főképpen a
haj hullása ellen. Egy eredeti üveg
tartalmaz 8 fl. **BALSAMIN-ESSENTIÁT.**
Ára 1 frt 25 kr.

BALSAMIN HAJERŐSÍTŐ POMÁDE

A haj hullása ellen és a hajnövekedés
elősegítésére. Egy eredeti nagyobb té-
gely ára 1 frt 0. 6. minden rakárban.

PURITAS-PECSETTISZITÓSZESZ

Melylyel minden **KELMÉK** és **KESZ-
TYÜK** színváltozás nélkül gyorsan tisz-
títhatók. Egy eredeti üveg ára 35 kr.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

AROMATIN SZAJVIZ.

A foghas erősítésére, a fogak épen tartá-
sára s tisztítására, és a szájszerek ren-
des ápolására, a könnyen vész iny. és
lógult fogak szilárdítására; ugy szintén
az odvas vagy bérakott fogaktól, dohány-
zástól vagy egyébektől büzös-szájszag
gyors elűzésére, és azonnal kellemes
szájlehellet eszközölésére. Egy eredeti
nagy üveggel: Ára 1 frt 25 kr. 0. 6.

Kitüntetett:

MAGYAR NEMZETI

BAJUSZPEDRÓ.

Általában kedvelt, szilárdul ösvetartó,
s tetszés szerinti hajlékonyságáért, mely
a bajuszat nem töri, sőt fésüléskor sem
töpi, s mivel zsebben hordozás alatt is
megtartja eredeti jó minőségét, minden
időszakban kedvezőleg használható. Egy
védjegyes érc-dobozban ára 35 kr.

Kitüntetett:

**ERDELYI-FLORA MOSDÓ és BE-
RETVALKOZÓ-SZAPPAN**

védjegyes borítékban. Ára 25 kr. 0. 6.

Kitüntetett:

**ERDELYI-FLORA MOSDÓ és BE-
RETVALKOZÓ-SZAPPAN**

védjegyes borítékban. Ára 25 kr. 0. 6.

Kitüntetett:

ERDELYI FLORA POMÁDE.

A haj szépségére és rendes ápolá-
sára. Érczetűs üveg-tégelyben.
Ára 50 kr. 0. 6. minden rakárban.

Kitüntetett:

ERDELYI FLORA POMÁDE.

Az üvegekben kiállt betűkkel van jelezve:

BÁNYAY L. K. Kolozsvártt.

A fennebb jelölt szavak árakból
minden Ducetes megrendelésnek 10%
azaz egy tízed ár leszámitódik, nagyobb
megrendeléseknek aránylagosan több kedvez-
mény van szabályozva. A megrende-
lések egyenesen Kolozsvárra s Redonté
átellenében lévő **BÁNYAY LITERÁRI**
KÁROLY saját házához intézendők.

ORVOSILAG megvizsgálva, S VEGYTANILAG
elemelve **ARTALMATLAN** létrészekből levő-
nek **TALÁLTATTA**, s mint legjobb minőségűek
HITELESEN AJÁNLVA vannak.

(61)

(9-*)